

Sposoby finansowania mediów

WIEDZA W PIGUŁCE

Sposób finansowania mediów wpływa na ich charakter i działalność.

Media komercyjne finansowane są z reklam oraz ze sprzedaży praw, własnych produkcji i formatów (np. seriali). Media publiczne, czyli Telewizja Polska i Polskie Radio, należą do społeczeństwa. Pozyskują środki na działanie tak jak media komercyjne, a dodatkowo są finansowane także z abonamentu.

Media publiczne i komercyjne są przedsiębiorstwami i kierują się nie tylko interesem odbiorców, realizowaniem misji czy otwartością, lecz także zyskiem. Zarabiają na naszej uwadze, sprzedając ją reklamodawcom. Nie dotyczy to mediów społecznych, które utrzymują się z datków odbiorców i z kapitału właścicieli. Nie płacą one za otrzymanie koncesji, ale nie mogą nadawać reklam.

Pieniądze z abonamentu przeznaczane są na realizację misji, czyli oferowanie odbiorcom audycji informacyjnych, publicystycznych, kulturalnych, rozrywkowych, edukacyjnych i sportowych. Oferta programowa ma charakteryzować się pluralizmem, bezstronnością, wyważeniem, niezależnością i innowacyjnością oraz wysoką jakością. Wysokość abonamentu ustalana jest przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji. Większa część funduszy z abonamentów przeznaczana jest na działalność radia z powodu mniejszych przychodów z reklamy w tym medium (obowiązują tu niższe stawki za reklamę, ponieważ nie można oddziaływać na odbiorców obrazem).

Funkcjonowanie abonamentu określa Ustawa o opłatach abonamentowych z 2005 roku. Abonament to opłata za używanie zarejestrowanego odbiornika telewizyjnego lub radiowego — sam fakt posiadania urządzenia jest podstawą do naliczania abonamentu. Trwa debata na temat alternatywnych sposobów finansowania mediów publicznych. Inne modele to m.in. dotacja z budżetu państwa, opłata za każdy nośnik treści multimedialnych (nie tylko telewizor, lecz także np. ekran smartfonu), wliczenie kosztów treści audiowizualnych do opłat za energię elektryczną lub gaz.

ZADANIA SPRAWDZAJĄCE

Zadanie 1.

Zaznacz prawidłowe odpowiedzi (może być więcej niż jedna).

1. Media publiczne finansowane są z:

- ☐ abonamentu
- ☐ reklam
- ☐ obrotu prawami do audycji
- ☐ dotacji ministerialnych

2. Media społeczne finansowane są z:

- ☐ reklam
- ☐ datków
- ☐ audycji sponsorowanych
- ☐ abonamentu

3. Media komercyjne finansowane są z:

- ☐ reklam
- ☐ abonamentu
- ☐ budżetu państwa
- ☐ obrotu prawami do audycji

4. Do misji mediów publicznych należy:

- ☐ upowszechnianie wiedzy o języku polskim
- ☐ generowanie zysku jako głównej siły napędowej istnienia tego typu mediów
- ☐ zapewnianie dostępności programów dla osób niepełnosprawnych
- ☐ uwzględnianie potrzeb mniejszości narodowych i etnicznych

SŁOWNICZEK

- **koncesja:** zezwolenie, upoważnienie do prowadzenia jakiejś działalności.
- **Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji:**
- **abonament radiowo-telewizyjny:**
- **misja:** w odniesieniu do mediów publicznych obowiązek dostarczania szerokiej widowni i poszczególnym, zdefiniowanym grupom widzów wysokiej jakości treści informacyjnych, publicystycznych, kulturalnych, rozrywkowych, edukacyjnych i sportowych. Programy w telewizji i radiofonii publicznej mają cechować się pluralizmem, bezstronnością, wyważeniem i niezależnością oraz innowacyjnością, wysoką jakością i integralnością przekazu.

Tekst: Joanna Ruta Baranowska, scenariusz: Weronika Paszewska, konsultacja merytoryczna: Ewa Murawska-Najmiec. Materiał pochodzi z serwisu edukacjamedialna.edu.pl prowadzonego przez Fundację Nowoczesna Polska.

Udostępniono na licencji [Creative Commons Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/).

Źródło: <http://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/sposoby-finansowania-mediow/>.

Publikacja dofinansowana ze środków Stowarzyszenia Autorów ZAIKS, Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe, Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Podstawa programowa:

Wiedza o społeczeństwie, IV poziom edukacyjny

Treści nauczania

Środki masowego przekazu. (zakres rozszerzony)

Organy kontroli państwowej, ochrony prawa i zaufania publicznego. (zakres rozszerzony)